

متن پرسش

با درود فراوان! اعتقاد به علم ازلی خدا یا همان علم فعلی یا به عبارتی دیگر اعیان ثابت، جبر علمی آفرینش را در پی دارد. علمی که آنچنان جبری است که خیام هم در اینباره رباعی گفته است. جوابهایی که به خیام داده شده جز توجیه علم ازلی خدا نیست. چرا چون عقل بیطرف را قانع نمی‌کند. همین مدرنیته که این قدر جنابعالی بر سرش می‌کوبید، به من یاد میدهد که به اینچنین علم ازلی معتقد نباشم و از جبر حاصل از آن رها شوم و خودم سر نوشت خودم را در اختیار بگیرم. به نظرم خدایی که مدرنیته معرفی می‌کند و اینچنین به انسان ارزش قائل شده و صاحب اراده است باید ایمان داشت. اصلاً چرا باید به این علم ازلی خدا اعتقاد داشت؟ چرا که از درون آن جبر بیرون می‌آید. پس باید به اینچنین علمی کافر بود. داستان‌های که از اخبار غیبی بزرگان دین است را باید رها کرد. چرا؟ چون همین جبر علم ازلی است. شما خدا را همانند انسان‌ها مد نظر دارید که باید مثلاً برنامه چند ساله داشته باشد تا جهان را اداره کند. و علم ازلی خدا همانند اینچنین برنامه‌ای است. امید است که به سوالاتی کامل جواب دهید و از پاسخهای تکراری و از قبل آماده جواب ندهید. امید است که دارای آزادی اندیشه باشید و ادای آزاد اندیشی نباشد. بدرود.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: اتفاقاً اگر سری به جزوه «جبر و اختیار» که روی سایت هست بزنید و سپس کتاب «انسان و سرنوشت» مرحوم شهید مطهری را مطالعه فرمایید متوجه عمق اندیشه‌ای خواهید شد که نظر به علم ازلی خداوند دارد همان علمی که حضرت علی (ع) در دعای «صبح» متذکر آند و می‌فرماید: «وَعَلِمَ بِمَا كَانَ قَبْلَ أَنْ يَكُونَ». خداوند به آنچه که هنوز محقق نشده است، در علم ازلی خود آگاه است. موفق باشید